

Latweefchu Alwises.

Nr augstas Geweschanas = Summissiones sinu un nowehleschanu.

Nr. 31. Zettortdeenâ tannî 2trâ August 1823.

No Sallas muischas 13tâ Jubli.

Va muhsu widdu bahrgi pehrkoni daschu fahdi darrijuschi, jo Audsu muischas pagastâ (Neu-Friedrichshoff) Stoflu Anfscha mahjâs 7tâ Jubli pawakkarâ sibbens eespehre, un flehts un laidars nodegge. Neweens zilweks naw fahde tappis, glabht dauds ko ne irr tsghabbuschi.

Preefsch 2 neddelahin leels pehrkons bija un sibbens eespehre Wilku Jnga mahjâs, appafsch Zehkaba muischas. Skurstens ween tappe sadraggahs, jo sibbens weenâ pee mahjahm klacht stahwedamâ ohfolâ eeffrehje, masa meztina no 8 lihds 9 gaddeem tappe no ta spehrena aiskerta, bet nu atkal wessela.

Madfiru mahjâs, appafsch Wirzawas, 4 sirgi us gammibahm no pehrkona tappe nofisti. Zittadi us muhsu puffi gan labbi, un lauki mums sohla labbu gaddu.

No Rabilles.

No Lippaiku draudses tas nowadneeks jeb brihwdsunnis Tonteguhden, burmeisteris jeb waldneeks Plifku brihw-zeemâ, kas zittahrt kâ beedris tahs Jelgawas Bihbeles-beedribas tannî gaddâ 1818 lihds 1821 pa wisseem scheem tschetreem gaddeem ifgaddâ 2 fudr. Rubbulas turpatt dahwinajis, taggad tai latwissai lihds-beedribai Rabilles pagastâ 2 fudr. Rubb. schinni gaddâ par dahwanu irr nowehlejis saweem tautas brahkeem par swehtibu. Tâ lihds arri-djan zeenigs Marras dsints Kungs no Brufken, ar pawahrdu Foel, tepatt appalu dahderu no sawas puffes saweem pawalstneekem par labbu irr eeschkinfojis, ka tee tahdas masas mihligas pamahzischanas grahmatas jo prohjam dabbutu lassht welti.

Dullo, Rabilles wezs mahzitais.

No Daugawas.

(Zettorta istelfschana.)

Nu apfweizinaschu, kahdas pahru juhdses tahlaki us leiju, sawus kaimiaus pa freisu rohku, Tohmes = muischu (Thomsdorf), kas gan ne stahw us paschu frastu, ir tahda stalta, leela un baggata no tahlenes ne israugahs, kâ wiffas lihds schim minnetas muischas; bet ekfur baggata maises semme! kahdi rudsi, kahdas piawas tē redsamas, un kahda raschiga sweija tē! — Mahzitais buhdams, wezs pasihstams un kaiminsch, tē uskleegschu garram braufdams: Deews palihds! mihli Tohmeeschi! Deews palihds pee swehta darba!!! Prohti schis pagasts, patlabban weenspats ar sawu spehku un krohna schehligu palihgu sew ustaisa jaunū Basnizu jaunâ weetâ. Wezza Tohmes Basniza, kas stahweja us leelu fallu pee Daugawas (fur wehl zittas mahjas un lauki), bet kas no kohka un masina bij, ta nobehga ar ugguni preefsch kahdeem 16 gaddeem, zaur sibbeni. Nu gan redsefm muhru basnizu! Kahdas 13 werstes tahlaki atkal jauki rahdahs us paschu Daugmallu Lihwes = muischu (Dünhoff). Va ilgu laiku no Widsemneekem mahzjis, ir muhsu Kursemnes muischneekus un zeenigus tehwas par Leelkungeem faukt, teifschu schē, ka Lihwee-muischai gan feja pehz Leelkunga mahjahm! ir tē finuks dahrs un dehstiti kohki lihds paschu uhdeni. Zittin kâ pee Jaunjelgawas un pee Leelas-Zumprawas-muischas irr schē leela pahrzeltama weeta preefsch reijneekem us dubbultahm laiwahm un struhgahm, no Sarkana krohga ne tahl no muischas us Widsemnes kalku zepfi; un raug, seewas un meitas tikpatt schē proht ar aireem, sehgeleem un kesseem dsihwoht un drohschi pahrzelt, it kâ wihri. Tē pee paschas muischas arri Gipsu (sirgu-akminus) lausch (ir kalku

zepelis të redsamä), un prohti tahdu labbu, un
 tahdä pulkä, fa to ihsti par itt wehrä leekamu
 lectu, muhsu Kursennë, warr zeenih. To Lih-
 wes Runga gipfe tohp tabli mekleta; ar fugeem
 to us paschu Pehterburgu, un pa semmes zellu
 ir us Moskawu dsenn, kà fakka. Të patä
 brauzamä semmes zelsch eet pahz gipfes afmi-
 neem, un zittahm weetahm no abbahm puffedm
 garr paschu zellu itt leelas dsilltas bedres, fur
 jau no ilgeem gaddeem gipsu afmini lausti tap-
 pusch. Schis darbs gan gruhts warr buht
 un wesselibai nederrigs; laudis, fo të redseju,
 bij bahli no gihma; bet woi tad selta un sudra-
 ba razzejeem kalnu dsillumös weglaki un lab-
 baki? un tatschu ir tahdu waijaga, un deewä-
 gan irr pasaulë! Kalku zepus abbäs Daug-
 malläs dauds weetahm reds — ir mums tahds —
 schee man leekahs duht, kà muhsu semmes
 slauzamas baltas gohtinas, kas gan arri
 raschigas, un par to labbi kohpamas; bet Lih-
 wes zeeniga Runga breedule, kà leela Wahz-
 semmes gohws; kas gan wiffas usfwerer eelsch
 angleem. Lihwes-muischa irr patti beidsama
 no leelahm muischahm Kursennë us Daugmal-
 lu, kahdas 4 juhdses no Nihges. — Bet Wid-
 semmë ne zit tablu us augschu ceraudsiju wehl
 leclu muischu ar Basnizu us paschu Daugawas
 kraftu; ta irr Jfschkille. Schis wahrds, kas
 Jggamu wallodä: ifs kille, effus weens namä
 (weenas mahjas, weena fahdscha), atgahdina
 prahstigu reismeeke, fa schë ta weeta, fur
 wahzsemmes kohpmanni, 12tä gaddu-süntent
 (kas irr, preeksch wairak kà 600 gaddeem),
 gribbedami us Sweedru semmi eet, bet zaur
 stipru wehju paklibuschu no ihsta zella, un të
 no nejauschu muhsu semmë atnahkuschu, ar fa-
 weem fugeem, të paschu pirmu nammu
 eegrohsijuschu, fahkdami kuytschotees ar schahs
 semmes pagamu-lauidim. Taggad të reds dauds
 smuffas muhru ehkas; bet Jfschkilles Basniza
 pateest pehz to israngahs, fa jaw daschu gaddu-
 sünteni skaitijufi, un tai ihsti ahriqs gihmis no
 wezzu = wezzeem laikeem. Bet zittas wezzas
 grahnatas fakka: fa Sals pils Basniza
 (Kirchholm), kas pahri juhdsu wairak us leiju
 tikpat atkak Widsemmes Daugmallä stahw, un
 us tahdu paschu wihsi buhweta, kà Jfschkille,

prohti itt beeseem muhreem, maseem lohdsineem,
 ar masu dihwainu tohrüti, kà zeffulis us pa-
 schu Basnizas-muhru un janta-fschuffuru,
 essot patti pirma kristiga Basniza par
 wiffu Widsemmi, fo pirmäis Widsemmes Bi-
 skaps Meinhardt eefwehtijis par Biskapa
 Basnizu, ir patä të dsihwojis, kamehr pehzat
 paschu Nihgu uštaifijuschu, un tur pahzrehlu-
 schu ir to Biskapa gohda-mahjokli. Man gan
 lohti gribbahs to itt skaidri sinnaht; un ja kahds
 mahzihts wihrs no muhsti semmes wezzeem lai-
 keem, mums to schinnis Awihses gribbetu mihs-
 ligi isteift, muhs pamahzidamä, tam leels pal-
 deews buhtu no man un gan arri no dauds zit-
 teem awihschu lassitajeem. *) Bet lai nu buhtu
 weena woi ohtra no schahm diwi Basnijahm
 patti pirma bijufi, tad ilga laika starpa të ne
 buhs bijis — kad rudsi fahk plaukt, tad kwee-
 schu fahk augt — un teescham abbas augsti
 turramas un gohdam apfweizinjamas no dee-
 wabihjiga fweeschineeka, kas dabbu redseht
 schahs mahtu-mahtes wiffu kristigu Basnizu
 schinni semmë. Sals pils wezzi muhri wehl
 deewsgan islawe pirma Widsemmes Biskapa
 augstu gohdu. Abbäs weetas Jfschkille kà
 Sals pilli irr itt leelas fallas Daugawä ar
 leeleem kohkeem. Zaur schahm kà wehl zittahm
 leelahm fallahm us leiju tohp Daugawa kà
 dauds rohkäs dallita, jo platta, un weetahm ir
 uswahrdu dabbu, kà faufa Daugawa,
 Beenchen Daugawa, farkana Daugawa,
 fo laiwineeki labbi sinnadami, us ihstu dsittu
 Daugawu ween turrahs. Atkak us muhsu
 kraftu, bet kas jau nu wiffzaur libds juhru
 Widsemmei peederr, ir wehl diwi smuffas
 Basnizas redsamä kahdas werstes us leiju, kas
 jau no tahlenes rahdahs kà muhsu laika swehti
 behrni, prohti Dohles Basniza (Dahlholm)
 tai weeta fur masa uppite Kerkawa fauzama,
 eelsch Daugawas dohdahs, un pa afmineem
 fchurkstedama ar sawu uhdens meldinu të kà ehr-

*) Ta pirma Sals-pils Basniza stahweja us to
 fallu, kas irr appaksch wezzas pils muhru gab-
 baleem ittin klast pee Daugawas krafta, bet
 ilgi ne bija, tad to pahzrehle us to weetu, fur
 taggad redsama.

gele draudjes swehtas dseefinas pawadda. Gan
 smukka ehka! bet deenischehl Syprantschu-laihd
 ne spehje ar sawu glihtumu eenaidneektir traktu
 pasaules prahtu sawaldiht, kas to apgahnija un
 scho Basnizu ta ka dajchu zittu par sirga-stalli pa-
 darrija. Bet par to dabbuja te patt pee Keffa-
 was sawu pelnitu maksu no muhsu Kreeweem itt
 bahrga kauschanā. Dsints kungs schahs Dohles
 Basnizas dsihwo us fallu eeksch Daugawas, fur
 tam arri mesch, laufi, zittas mahjas, ir Mahzitaja
 mujscha us fallas; te warr dohnaht kahda leela
 schi falla. — Dhtra Basniza un patti beidsa-
 ma schinni pussē preeksch Rihges irr Katlekā-
 na Basniza, wifszaur appala ar fallu juntu,
 ittin leela muhru kapsehta flacht, un smukkas
 preedes itt turwu; jebfchu eekschpussē to ne esmu
 redsejis, bet no mundeerina warr tudal redsejt,
 ka pilsehtai peederr, un pilsehtas glihtums rah-
 da no tahlenes tahdus laudis, kas ar scho ehku
 gribbejuschi labprahnt Deewam doht, kas
 Deewam peederr. — No jaukahn mujs-
 schahm, kas wehrtas minneht, irr patti beidsa-
 ma preeksch Rihges: Leijas jeb Masas
 Jumprawas mujscha us Widsemnes Daug-
 mallu, kas arri pilsehtai peederr. Bet te jau
 rahdahs mannahm azzim itt skaidri patti bag-
 gata Rihge, un ka swehtas muhschibas sih-
 mes un rahditaji winnas Basnizu pulks ar
 saweem augsteem tohrneem! — bet pahr wif-
 seem augsti zellahs Pehtera Basnizas tohrnis,
 itt ka kahda itt wezza kela preede muhsu me-
 schōs wiffus zittus kohkus apfahrt pahrkahp.
 To ceraudsijs peemūmu, ka man taggad ne
 gribbahs us paschu Rihgu; jo to tur darrifchu
 bes kahdu pahrdohdamu prezzi, es tiffai sawas
 Daugawas glihtumu gribbeju pahrluhkoht,
 woi tif daudf no ta stahstiht, ka sinnu un proh-
 tu. Bet kas paschu Rihgu gribb aprakstiht
 ka peenahkabs, tam jau waijadsetu ihpaschu
 leelu grahmatu farakstiht. Tad nemschu kahdu
 Dohlineeku ar laiwu; tee jaw muhsu Dauga-
 was Englandeeri, tiffab eeksch gudra pelna,
 ka sawu uhdena ammatu labbi prasdami, un
 jebfchu us augfchu gan gruhlaki eet, bet leijas
 wehjsch; mannai laiwinaf sehgelis, un raug! —
 eeksch kahdahm stundahm esmu atkal sawas
 mahjas. —

Teesas fluddinaschana.

No Libagu Krohna mujschas (Lipshusen)
 Talsenes kirspehle, meite Katrihn wahrda,
 bes kahdas wainas us trescheem Waffaras
 swehtkeem no saweem raddeem aisbehgust.
 Wianna irr 18 gaddus wezza. Scheitan tohp
 sinnamu darrihts, lai jelle neweens schai meitei
 mittekli nedohd, un tohp luhgts, to paschu,
 fur ween rahdahs, zeetu fanemt un pehz likku-
 mu pawehleschanahm, woi pee Kandawas pa-
 gasta-teefas, woi pee Libagu Krohna mujschas
 nodohht. Kandawē tamī 17tā Juhli 1823. (3)

J. D. Kūlpe,

Krohna pagasta-teefas ffrihweris.

Zittas fluddinaschana.

Kad es tahs lectas, kas no ta zittfahrtiga
 Graudses-mujschas balta frohga frohd sineeka
 Mahrtin, man par rohku kishlu par to parradu
 no 70 Rubb. sudr. palikkuschas, tamī 25tā Au-
 gust eeksch uhtruppu gribbu pahrdohht, tad es
 scheitan tohs zittus parradu dewejus, kas warr
 buht schim peeminnetam Mahrtinam irr, atzi-
 naju, lai lihds to isteiftu deemu pee manmū
 teizahs, ka tee, ja no tahs leetu pahrdohscha-
 nas kas atliktu, woi wiffu, woi kahdu dattu
 fewa parrada warretu atdabbuht. Graudses-
 mujschā, tamī 30tā Juhli 1823. (3)

W. Drachenfels.

Weenai meitei no scheienes, us kurru jau
 preeksch laika dohmas sagschanas dehl bija, un
 kas bij aisbehgust, pee sawas pahrnahfchanas
 pahts lauschu sirgs eeksch wezzeem semneeku
 ratteem eejuhgts, un mas dselsu katlis ar zitteem
 wezzeem pohdu-traufeem, ko, ka winna salka,
 no weena wezza Leischa, sawa bruhgana,
 kurra wahrdu un mittekli ne warreja isteift,
 essohht dabbujusti, pehz usturreschanas ta behrna,
 kas winnai no winna irr, no mujschas-pullizes
 irr tappis atnents, kanehr taps ismeklehts,
 woi wiff patecki ta irr, ka winna salka. Ta-
 dehl nu scheitan tohp sinnamu darrihts, lai tas,
 kam warr buht tahds sirgs ar ratteem un lee-
 tahm irr tappis noht, eeksch 2 mehnescheem no

tahs scheid appaksch rakstas deenas, pee schihs pagastu-teefas teizahs, un kad paradihs ka winnam pateest peederr un atmakfahs, kas schihs leetas labbad irr isdohs, tad to atdab-buhs. Pehzaki, kad schis termins buhs aisingah-jis, wiß taps pahrdohs pehz usturrefchanas ta behrna, un ne kahdas prassifchanas wairs ne taps peenentas. Galla-muischâ (Eendenhoff), tanni 30tâ Juhli 1823. (3)

Appaksch jaunâs Swirlauku muischas (Neu-Bergfried) no Reweschu Jahna mahjahm, tanni nakti us 26tu Juhli 2 firgi no gannibahm nosagti. Pirmais irr 4 gaddu wezs, behri duhkans, mas laukuminsch peere; ohtrs bruhni farkans ehrels, 2 gaddu wezs, freifajâ plezzê dsennaufschu weeta spalwe ka fade-dsinata. Kas schohs firgus atflappe, dab-buhs 4 Rubb. fudr. pateizibas naudas.

No Gaiku teefas no Sweineeku mahjahm irr tam fainneekam Mikkelam tanni 20tâ Juhli

trih's firgi no gannibahm nosagti tappuschî. 1) Weens bij pahtais behrs ehrels ar melcem farreem un ar mellu asti, 3 gaddi us zettortu wezs. 2) Tas ohtrs melladumensch firgê us kaustawinas baltuminsch, 12 gaddus wezs; un 3) tas treschais bij weppa bruhn farkana keh-we ar silleem farreem us labbu puffi un ar fillu asti, 5 gaddus wezza.

Kas no schein sagteem firgeem schê Gaiku muischâ mannim warr peetifdamu sinnu doht, tam tohp labba pateizibas nauda fohlita. Gaiku muischâ, tanni 27tâ Juhli 1823. (3)

Mattih's Filis, muischas-kungê.

Drickes misseschana.

Geksch Nr. 29. tanni treschâ isteifschanâ no Daugawas tee wahrdi: „Par walti to gan nosauz Leela-Daugawas-muischa!“ tâ irr jalassa: Par walti to gan nesauz Leelu-Daugawas-muischu.“

Naudas, Labbibas un Prezzu firgus us plazzi. Rihgê tanni 30tâ Juhli 1823.

	Sudraba			Sudraba	
	naudâ.	Rb. Rp.		naudâ.	Rb. Rp.
3 Rubbuli 72½ Kap. Papihru naudas gelbeja	1	—	1 Pohds kannepu . . . . . tappe makfahs ar	1	—
5 — Papihru naudas	1	34	1 — linnu labbakas surtes — —	3	50
1 jaunâ Dahlderis	1	30	1 — — flittakas surtes — —	3	—
1 Puhrs rudsu . . . . . tappe makfahs ar	1	35	1 — tabaka	—	90
1 — kweeschu	1	80	1 — dselses	—	95
1 — meeschu	1	—	1 — sweesta	2	30
1 — meeschu = putraimu — — —	1	80	1 muzza silku, preeschu muzza — —	4	50
1 — ausu	—	80	1 — — wihschnu muzza — —	4	75
1 — kweeschu = miltu	2	50	1 — farkanas fahls	6	50
1 — bihdeletu rudsu = miltu — — —	1	75	1 — rupjas leddainas fahls — —	6	—
1 — rupju rudsu = miltu — — —	1	40	1 — rupjas baltas fahls — —	5	40
1 — sirnu	2	—	1 — smalkas fahls	5	—
1 — linnu = sehlâs	3	50	50 Graschi irr Barra jeh Papihres Rubbul's un		
1 — kannepu = sehlâs	1	30	Barra nauda stahw ar papihres naudu weenâ		
1 — kimmenu	4	50	makfâ.		

3 st zu drucken erlaubt.

Im Namen der Civiloberverwaltung der Ostseeprovinzen: J. D. Braunschweig, Censor.
No. 342.